

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIĞI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EĞİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 1: Erişim ve Kapsayıcılık

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Siyah-Beyaz Dünya

Hepimiz eşsiz ve aramızdaki farklılıklar dünyaya renk katıyor.

Çocuklarınızdan siyah, beyaz ve gri olmak üzere sadece üç renk kalem kullanarak size bir resim çizmelerini isteyin. Yaptıkları resim renkli olsaydı daha güzel olacağını düşünüyorlar mı? Çocuklarınıza dünyamıza renk katan şeyin insanlar arasındaki farklılıklar olduğunu ve bundan faydalanmak için bu farklılıkları gözlemlemeyi ve takdir etmeyi öğrenmemiz gerektiğini açıklayın. Dijital bir vatandaş olmak, bu farklılıkları nasıl keşfedeceğimizi ve onlara nasıl saygı duyacağımızı bilmek demektir. Çünkü dünyayı öğrenmenin en iyi yolu budur.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 2

Çocukların Dijital Alanlarda Yollarını Bulabilmelerine Yardımcı Olmak

Çocuklarınızı, çevrim içi ortamdaki ilk adımlarında onlara eşlik ederek bazı temel güvenlik taktikleriyle destekleyin.

İnternet keşfedilecek heyecan verici alanlar sunsa da küçük çocukların tek başlarına internete girmeden önce güvendikleri yetişkinlerden internetin güvenli kullanımına ilişkin becerileri öğrenmeleri gerekir. Bu, öngörülemeyen olaylarla ve riskli durumlara başa çıkma becerilerini içerir. İlk adım ebeveynlerin çocuklarının kullanacağı cihazlar, yazılımlar ve uygulamalar ile işler ters gittiğinde kullanılacak güvenlik taktikleri hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmasıdır. Çocuklarınıza ekran görüntüsünün nasıl alınacağını ve birisini nasıl engelleyeceklerini ya da rapor edeceklerini öğretin. Bunu bir oyun hâline getirin, bilgi ve becerilerini kontrol etmek için onlara birkaç örnek durum verin. Örneğin, bir yabancı hesaplarına erişir ve kötü yorumlar gönderirse ne yaparlar? Kullanmalarına izin verilen sitelerin listesini yer imlerine ekleyin veya mobil cihazlarında kendi uygulama sayfalarını oluşturmalarına yardımcı olun.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Fark Yaratan Teknolojilerin Araştırılması

Kapsayıcılık: İnternete eşit erişime sahip olmak ve yetenekleri, özel gereksinimi, cinsiyeti vb. ne olursa olsun sosyal olarak saygı görmek ve eşit kabul edilmektir.

Dışlanma; özel gereksinime sahip olma durumu ve dil, ırk, renk, cinsiyet, düşünce, din, mezhep, milliyet vb. farklılıkları ile bağlantılı olabilir. Çocuklarınız, dünyadaki veya ülkenizdeki her çocuğun yaşlılarıyla birlikte okula devam edememesinin nedenlerinden bazılarını sıralayabilir mi? Listedikleri sorunlardan bazılarının üstesinden gelebilecek teknolojileri aramak için çevrim içi bir arama yapmalarına yardımcı olun. Ancak çözümler genellikle pahalıdır. Toplumun herkes için eşit fırsatlar sağlaması mümkün mü, mümkünse nasıl?

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Kalıp Yargılara Dikkat!

Dijital vatandaşlar, kalıp yargıların ayrımcılığa ve gezegendeki her insanın benzersizliğine saygı gösterilmemesine yol açtığını anlar.

Kalıp yargılar, bir grup insanı veya nesneyi temsil ettiğine haksız yere inandığımız sabit bir imaj veya özellikler kümesi olarak tanımlanabilir. Peki, çocuklarınız kalıp yargılar hakkında ne biliyor? Okulda, mahallede veya internette hangilerini sıkça duyuyorlar? Onlardan kendi ülkelerinden insanları tanımlamak için kullanılan bir kalıp yargı bulmalarını isteyin. Bu kalıp yargı adil mi ve o kişileri tam olarak yansıtıyor mu? İnternet kullanıcıları olarak hepimiz çevrim içi profil çıkarmaya maruz kalırız. Çevrim içi profil çıkarma, ziyaret ettiğimiz sitelere ve çevrim içi olarak yayımladığımız içeriğe dayalı bir tür kalıp yargılamadır. Çocuklarınızdan son zamanlardaki çevrim içi faaliyetlerini ve bunun hesaplarında beliren reklamları ve kısa videoları (reelsları) nasıl şekillendiriyor olabileceğini düşünmelerini isteyin.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 5

Erişim ve Kapsayıcılık - Önemsemek Paylaşmaktır!

Çocuklarınızı, kendilerini rahatsız hissettikleri veya çevrim içi ortamda dışlandıkları zaman size gelmeleri yönünde teşvik edin.

Çoğu ebeveyn okuldan eve geldiklerinde çocuklarına günlerinin nasıl geçtiğini sorar, ancak dijital faaliyetlerin de günlerinin önemli bir parçası olabileceğini unutabilirler. Çocuklarınıza internette özellikle ilginç bir şey keşfedip keşfetmediklerini, nerelerde bulduklarını ve kimlerle tanıştıklarını günlük olarak sorun. Size bir şeyler öğretebileceklerini hissetmeleri için “keşfettikleri ilginç şeyleri” size göstermelerini isteyin. Onları, üzerlerinde muhtemelen gerçek hayattaki arkadaşları kadar etkisi olan çevrim içi “arkadaşları” hakkında konuşmaya teşvik edin. Günlük rutininizin bir parçası hâline getirmek için bunu yapmaya çocukların erken yaşlarında başlayın. Çocuklarınız ergenlik çağında olabilir ve çevrim içi yaşamları hakkında konuşmak için önemli ölçüde teşvike ihtiyaç duyabilir. Daha önce başlamadıysanız bile geç kaldığınızı düşünmeyip bu rutini oluşturmaya çalışın.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 2: Öğrenme ve Yaratıcılık

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Diğer Kùltürleri Keşfetmek

Dijital vatandaşlar diğer kùltürlere açıktır ve onlar hakkında bilgi edinmeyi severler. İnternet, evinizin konforundan ayrılmadan seyahat etmek için uygun bir yol sunar.

Çocuklarınızdan dünyanın herhangi bir yerinde ziyaret etmek isteyecekleri bir ÷lke seçmelerini isteyin. O ÷lkede yaşayan insanlar hakkında öğrenebildikleri kadar çok şey öğrenmeleri için onlara on dakika verin (n÷fusu ve ağırlıklı olarak şehirde mi yoksa kırsalda mı yaşadıkları, dil, en popüler veya tipik yemek türleri, din, gelenekler vb.). Yeterli bilgi topladıktan sonra, ailenin geri kalanının seçtikleri ÷lke hakkında ne kadar bilgi sahibi olduğunu görmek için kısa bir test hazırlayabilirler.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 2

Bir Müze veya Sanat Galerisinde Çevrim İçi Tur

Bir müze veya sanat galerisinde sanal bir tur, çocuklar için ilham kaynağıdır ve onları kendi kültürleri ve diğer kültürlerle temasa geçirir.

İnternette bulunan birçok sanal müze turundan birini seçin ve çocuklarınızdan bir adım önde olmak için kendiniz hızlı bir tur atın. Şimdi onlara bir görev verin, galeride en çok resmi ya da eseri olan sanatçı hangisi ve bunun nedeni ne olabilir? Ya da galeride en sevdikleri sanatçının eserlerinde neyin benzersiz olduğunu tarif edebilirler mi? Çocuklarınız büyük binalarda ve galerilerde sanal turlar yapma konusunda size birkaç ipucu verebilir.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Bilgi Arama - Anahtar Kelimeleri Doğru Seçme

İnternette bilgi araştırma her zaman anahtar kelimelerle başlar ve çoğu çocuk bunları bulmak ve etkili bir şekilde kullanmak için pratik yapmaya ihtiyaç duyar.

Zaman zaman çocuklarınızla bilgilendirici kısa yazılar ve makaleler okuyarak onların becerilerini geliştirmelerine yardımcı olun ve onlardan size o yazının içeriğini anlatan üç veya dört anahtar kelime bulmalarını isteyin. Verdikleri anahtar kelimeleri bir arama motoruna yazarak ne tür sonuçlar ve bilgiler çıktığını birlikte görün. Arama sonucunda istedikleri bilgilere ulaşabildiler mi, yoksa amaçlarından saptılar mı? Aradıkları anahtar kelimeleri veya kısa ifadeleri tırnak içine alarak daha iyi arama sonuçları elde edebileceklerini biliyorlar mı? En kısa sürede en etkili anahtar kelimeleri kimin bulabileceğini görmek için zaman zaman birbirleriyle bu alıştırmayı yapabilirler. Ancak bir arama motoru kullanırken ilk sonucun nadiren en iyisi olduğunu hatırlatın. En üstlerde yer alan sonuçlar reklam amaçlı olacaktır ve çocukların bunu nasıl fark edeceklerini bilmeleri gerekir.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Çevrenin Korunmasına Yardımcı Olacak Bir Aile Projesi

Çocuklarınıza ilham verecek ve aynı zamanda çevrenin sürdürülebilirliğine katkıda bulunacak bir aile projesi oluşturarak onları yaşam boyu öğrenen bireyler olmaları için motive edin.

İnternette bir karbon ayak izi hesaplayıcısı bulun ve çocuklarınızla birlikte karbon ayak izinizi hesaplayın. Örneğin daha az elektrik kullanmanın ya da çöplerinizi daha iyi ayrıştırmanın yollarını bularak iyileştirebileceğinizi düşündüğünüz alanlar var mı? Çocuklarınızdan ailenin karbon ayak izini azaltmanın en iyi yollarını internet üzerinden araştırmalarını isteyin ve karbon ayak izini azaltma konusunda ilerleme kaydedip kaydetmediğinizi görmek için aylık olarak kullanabileceğiniz bir kontrol listesi oluşturun. Araştırmalar, çocukların gezegen hakkında çok endişeli olduklarını ve çabalarının ne kadar anlamlı olabileceğini gösterdiğinizde büyük ihtimalle konuyu araştırmaya devam edeceklerini gösteriyor.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 5

Telif Hakkı Gerçekten Ne Anlama Geliyor

Çocuklarınızla telif hakkının ne olduğu ve başkalarının ürettiği metin, resim ve müzik eserlerinin mülkiyet haklarına saygı göstermenin önemi hakkında konuşun.

Çocuklarınızla, yaptıkları ya da ürettikleri bir şey birileri tarafından kopyalandığında ya da başka birilerine atfedildiğinde ne hissedeceklerini tartışın. Daha sonra internetten kopyalamak istedikleri bir resim veya indirmek istedikleri bir şarkı seçmelerini isteyin ve telif hakkı bildirimini onlarla birlikte kontrol edin. Seçtikleri resmi veya şarkıyı kullanmak için izin almaları mı gerekiyor yoksa belirli koşullar altında ücretsiz olarak kullanabilirler mi? Yazarların, sanatçıların, şarkıcıların vb. hayatlarını ürettikleri eserlerden kazandıklarını ve ancak onların çalışmalarına saygı gösterdiğimizde ve izinleri olmadan bunları kullanmadığımızda ya da bunları kopyalayarak kendi ürünlerimiz gibi göstermediğimizde adil olabileceğimizi belirtin.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 3: Medya ve Bilgi Okuryazarlığı

**T.C. MİLLİ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Medya ve Bilgi Okuryazarlığını Keşfedin

Medya ve bilgi okuryazarlığı, genellikle birbirinden net bir şekilde ayrılan üç boyutu kapsayan şemsiye bir terimdir: Bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı ve dijital okuryazarlık. Her biri, çocuklara yetkin medya ve bilgi okuryazarı olmaları için gerekli becerileri sağlamada önemlidir.

Aileyi üç ekibe ayırın. Bu etkinlikte, bu terimlerin doğru tanımlarını bulmak için internette araştırma yapma becerilerinizi kullanacaksınız. İlk ekip her bir terimi açıklamak için görsel kartlar hazırlar yani terimleri çizerek açıklamaya çalışır. İkinci ekip her terim için o terimi açıklayan bir örnek bulur. Üçüncü ekip ise her terim için basit şarkılar hazırlar yani terimleri şarkılarla anlatmaya çalışır. Ancak ekipler örnek bulurken, resim çizerken veya şarkı yazarken medya, bilgi veya dijital gibi belirli anahtar kelimeleri kullanmaktan kaçınılmalıdır. Ekipler hazır olduklarında, hazırladıklarını diğer ekiplere sunarlar ve diğer ekip üyeleri terimi tahmin etmeye çalışır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 2

Doğru Kaynağı Bulun

İnternette bilgiye ve haberlere ulaşmak için çeşitli kaynaklar mevcut. Peki, bunların hepsi güvenilir mi? Bu etkinlik sayesinde farklı kaynakların güvenilirliğini ailece tartışabilirsiniz.

İnternette haber veya bilgi bulmak için kullanabileceğiniz birçok kaynak var. Öncelikle her birinin güvenilirliğini, hangi durumlarda güvenilir olacaklarını tartışın ve en güvenilirinden en az güvenilir olana doğru sıralayın:

- Gazeteler
- Sosyal medya influencer gönderisi
- İnternet ansiklopedisi (vikipedi)
- Bilimsel dergiler
- Blog yazısı
- Rastgele bir kullanıcının sosyal medya paylaşımı
- Vloglar (youTube vlogları)
- Yapay zekâ destekli sohbet robotu (Chat GPT)
- Mesajlaşma uygulamalarındaki paylaşımlar (whatsapp mesajı)
- Popüler dergiler

Ardından aşağıdaki soruları tartışın:

- Tüm gazeteler aynı haberleri aynı bakış açısıyla mı veriyor? (Bunu öğrenmek için aynı haberi farklı gazetelerden kontrol edebilirsiniz.)
- Aldığınız bilgileri çapraz yani birden fazla kaynaktan kontrol etmenin avantajları neler?
- Doğru bilgiye ulaşmak için ne yapmak gerekir?

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Sahte Haber Dedektifi

Sahte haber, gerçek haber gibi görünen ancak doğru olmayan haberdir. İnsanları yanıltmak ya da kandırmak için üretilir. Sahte haber insanlar onun doğru olduğuna inanana kadar paylaşılabılır ve bir saatten kısa bir sürede viral olabilir. Bu sebeple, inanmadan veya paylaşmadan önce haber veya mesajların güvenilir bir kaynaktan gelip gelmediğini kontrol etmek çok önemlidir.

Aileyi iki takıma ayırın. Her takım üç sahte ve üç gerçek haber bulmakla görevli olacaktır. İlk takım buldukları ilk haberi okur (sahte ya da gerçek olabilir) ve diğer takımdan bunun gerçek mi sahte mi olduğunu üç dakika içinde bulmasını ister. Süre az gelirse beş dakikaya çıkarılabilir. Takımların haberin sahte mi gerçek mi olduğunu bulmak için internetteki güvenilir kaynakları kontrol etmeleri gerekecektir. İki takımın bulduğu tüm sahte ve gerçek haberler bu şekilde karşılıklı kontrol edilir. Haberlerin gerçek olup olmadığını en çok bilen takım kazanır. Etkinliği tamamladıktan sonra sahte haberlerin nasıl tespit edileceğini ailece tartışın.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Dezenformasyon Dedektifi

Dezenformasyon bir tür yalan haberdir. Açık bir amacı vardır ve insanların inançlarını veya eylemlerini etkilemek amacıyla onları yanlış yönlendirmek veya manipüle etmek için kasıtlı olarak yanlış bilgi yaymayı hedefler. Bu nedenle çocuklar, geleneksel ve dijital medya kaynaklarında gördükleri tüm bilgileri eleştirel bir gözle değerlendirmenin önemini öğrenmelidir.

Bu etkinlik tüm aileyle iş birliği içinde yapılır ve internette arama yapma ve dijital medya mesajlarını eleştirel bir şekilde değerlendirme gibi becerileri geliştirir. Haber makaleleri, reklamlar ve sosyal medya paylaşımları dâhil olmak üzere farklı kaynaklardan çeşitli medya mesajlarını toplayın; örneğin bir sosyal medya paylaşımı, farklı gazetelerden haberler, bir internet reklamı gibi. Birlikte analiz etmek için bunlardan birkaçını seçin. Mesajın amacına, hedef kitlesine ve mesajı iletme tekniklerine bakın. Mesajların size nasıl hissettirdiğini, bilgilerin güvenilir görünüp görünmediğini ve mesaj içeriğinde olabilecek ön yargıları tartışın.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 5

Aile Haberi Zamanı

Haberlerin nasıl oluşturulduğunu anlamak önemlidir. Haberin amacı nedir? Hedef kitlesi kimdir? Haber hangi duyguları uyandırmak istiyor? Şimdi bir haber hazırlamanın kaç yolu olduğunu anlama sırası sizde.

Ailenizde veya mahallenizde haber değeri taşıyan bir olay veya durum seçin. Ailenizi iki-üç kişilik takımlara ayırın. Her takım seçilen durum/olay hakkında aşağıdaki sorular aracılığıyla bir haber hikâyesi hazırlayacaktır:

- Durumun/olayın hangi kısmına odaklanmak istiyorsunuz?
- Haberi paylaşacağınız hedef kitleniz kim?
- Hedef kitlede hangi duyguları uyandırmak istiyorsunuz?

Hazırlık sonrası tüm çiftler/takımlar sırayla haberlerini okur. Ardından aile aşağıdaki iki noktayı tartışır:

- Hazırlanan haber ne kadar açık ve doğru? Nasıl ifade edilmiş? Hangi noktalara odaklanılmış?
- Her bir haber diğerlerinden nasıl farklı? Hedef gruplar, hedeflenen duygular ve duruma/olaya bakış açıları farklı mı?

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 4: Etik ve Empati

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Empati Rol Oyunu

Empati, başka bir kişinin yaşadıklarını o kişinin referans çerçevesi içinde anlama veya hissetme yeteneğidir. Çocuklara empatiyi öğretmek, ahlâki davranışların temel belirleyicisidir ve ahlâklı toplumların oluşturulmasında gerekli bir yapı taşıdır.

İşte size dört senaryo; iki takıma ayrılın ve her takım iki senaryoyu canlandırın.

- Bir sınıf arkadaşının dış görünüşüyle alay ediliyor.
- Birisi internette çok fazla olumsuz mesaj/yorum alıyor.
- Birisi çevrim içi bir oyun oturumundan dışlanıyor.
- Sınıfa yeni bir öğrenci katılıyor, çok gergin ve utangaç görünüyor. Hiç kimse onunla tanışmak için çaba sarf etmiyor.

Her canlandırma sonrası senaryodaki kişilerin nasıl hissedebileceğini ve bu durumdaki insanları nasıl destekleyebileceğinizi tartışın.

Not: Bu etkinliği sizin ve çocuklarınızın oluşturduğu orijinal senaryoları kullanarak yapabilirsiniz. Çocuklarınızdan yeni senaryolar üretmelerini isteyin.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 2

Öz Değerlendirme Zamanı

Çevrim içi ve çevrim dışı iletişimde daha empatik bir yaklaşım geliştirmek, saygılı ve olumlu etkileşimleri sürdürmek için çok önemlidir.

Bu etkinlikte, tüm aile üyeleri başkalarına yönelik çevrim içi veya çevrim dışı yorumlarını değerlendirir. Çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda ne tür yorumlar yapıyorlar? Bu yorumlar kendilerine yapılırsa nasıl hissederdiler? Aile üyeleri istemezlerse yorumlarını paylaşmak zorunda değildir ancak önemli olan yaptıkları yorumların farkında olmak ve bu yorumlar kendilerine geldiğinde nasıl hissedeceklerini hayal etmektir. İsteyen aile üyeleri yaptıkları yorumları ve bunun nasıl hissettirebileceğini aile ile paylaşabilir.

Öz değerlendirmeyi tamamladıktan sonra çocuklarınızla çevrim içi ve çevrim dışı etkileşimlerin saygılı ve olumlu olmasını nasıl sağlayacağınızı tartışabilirsiniz.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Aile Tartışması

Etik değerler, kendimizin ve çevremizdekilerin refahını önemsemekle ilgilidir. Çocukların etik duruş gerektiren konular hakkında eleştirel düşünce geliştirmeleri gerekir.

Aileyi iki gruba ayırın ve aşağıdaki etik konuları tartışın (her etik konunun iki tarafı vardır; her takım sadece bir tarafı temsil eder):

- Çevrim içi içeriğimizin kapsayıcı olmasını ve belirli gruplara zarar vermemesini veya onları dışlamamasını sağlamak için etik bir sorumluluğumuz olmalı mı? Evet mi, hayır mı?
- Birisi internette alenen bir hata yaptığında çevrim içi topluluk nasıl tepki vermelidir? Olumsuz mu yoksa yapıcı bir şekilde mi tepki vermelidir?

Her takımın argümanlarını hazırlamak için beş dakikası vardır. Hazırlıktan sonra tartışma başlar ve takımlar argümanlarını sunar. Tartışmanın ardından, takımlar hangi takımın argümanlarını daha iyi savunduğuna ve etik değerler bağlamında hangi tarafın duruşunun daha doğru olduğuna karar verir.

Not: Ailece tartışmak için etik değerler ve empati hakkında daha fazla konu/soru oluşturabilirsiniz.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Aile Sözleşmesi

Çocuklarınız için etik değerler ve empatik davranışları modellemek, onların bu tutum ve davranışları öğrenmesi için çok önemlidir. Bu, aile olarak çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda etik değerler konusunu tartışmak için mükemmel bir yoldur.

- Aileyi iki ekibe ayırın. Ekipler, insanların çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda uyması gereken etik kuralları araştırmaktan sorumludur.
- Ekip araştırmasından sonra ekipler bir araya gelerek buldukları ve belirledikleri etik kuralları paylaşırlar.
- Üçüncü adım ise bir aile sözleşmesi hazırlamaktır. Çocuklarınızla birlikte, ailenizin hem çevrim içi hem de çevrim dışı ortamda uyacağı bazı etik kurallara karar verin.
- Hepsinizin imzalayacağı bir "aile sözleşmesi" yazın ve bunu görebileceğiniz bir yere asın (örneğin buzdolabının kapağına). Haftalık, iki haftalık veya aylık toplantılarda kararlaştırdığınız etik kurallarla ilgili deneyimlerinizi paylaşabilir ve bu kuralları güncelleyebilirsiniz.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 5

Etik Değerler ve Empati Üzerine İçerik Oluşturun

Empati ve etik değerler, ahlâklı toplumlar yaratmak için gereklidir. Dijital vatandaşlar olarak kendimize ve başkalarına bu beceri ve davranışların önemini hatırlatmamız gerekir.

Aile üyelerinin çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda karşılaştıkları zorlukları tartışın. En çok hangi davranış ve tutumlar onları zorluyor? Ya da çevrelerindeki kişilerin hangi davranış ve tutumlar sebebiyle zorlandıklarını gözlemliyorlar? Tartışmanın ardından, başkalarıyla etkileşimde bulunurken dikkate alınması gereken etik değerler ve empatik davranışları belirleyin.

Şimdi üretme zamanı! Sosyal medya hesaplarınızda paylaşmak üzere demokratik çevrim içi ve çevrim dışı toplumların geliştirilmesi ve sürdürülmesinde etik değerler ve empatinin önemini vurgulayan kısa videolar, görseller, yazılar veya blog girdileri oluşturun. Bunları hesaplarınızda paylaşın. Ürettiğiniz içeriklere gelen yorumları birbirinizle paylaşabilirsiniz. Bu şekilde ürettiklerinizin yarattığı olumlu etkiyi ve bu olumlu etkinin önemini çocuklarınızın fark etmesini sağlayabilirsiniz.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 5: Sağlık ve İyi Olma Hâli

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Empati Geliştirmek İçin Ayna Oyunu

Başkaları tarafından ifade edilen duyguları yakından izleyerek empati geliştiririz, ancak çevrim içi etkileşimlerde bunu genellikle kolayca yapamayız. Ayna oyununda çocuklar karşısındaki duygularını gözlemlenmesi konusunda daha dikkatli olacak ve aynı zamanda hepimizin farklı şeyler hissedebileceğimizi ve farklı tepkiler verebileceğimizi fark edeceklerdir.

Ayna oyunu için iki veya daha fazla oyuncuya ihtiyacınız var, biri “model” ve diğer(ler)i “taklitçi(ler)” olacak. Model; kendisini üzgün, mutlu, korkmuş, minnettar vb. hissetti- ren bir durum hayal eder ve bu duyguları yüz ifadesi ve/ veya beden dili aracılığıyla gösterir. Taklitçi(ler) modelin ifadesini veya beden dilini taklit etmek zorundadır ve can- landırdığı duyguyu ve duyguyu tetikleyen hayali senaryo- yu tahmin etmek için modele en fazla beş tane soru sora- bilir. İki veya daha fazla taklitçi olduğunda, doğru yanıtı en çok yaklaşan kişi bir sonraki turda model olacaktır.

Not: Bu etkinlik yalnızca aile bireyleriyle birlikte ve aile ortamında yapılmak üzere kurgulanmıştır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 2

Çevrim İçi ve Çevrim Dışı Etkinliklerde Harcanan Zamanı Kaydetmek için Bir Kayıt Defteri

Bir veya iki hafta boyunca bir kayıt defteri tutmak, çocukların çevrim içi ve çevrim dışı etkinliklerini dengelemeyi öğrenmelerine yardımcı olacak ve dijital hesap tablolarını kullanma konusunda da pratik yapmalarını sağlayacaktır.

Dijital bir hesap tablosunun üst kısmında dört ayrı sütun işaretleyin ve bunları “tarih”, “çevrim içi faaliyetler”, “çevrim dışı faaliyetler” ve “harcanan zaman” olarak etiketleyin. Çocuklarınıza günlük faaliyetlerini ve verilerini kaydetmeleri için tabloyu kullanmayı öğretin ve tabloyu doldurmaları için günlük hatırlatmalar yapın. Hatta çocuklarınıza sayfayı düzenli olarak doldurmalarını hatırlatmak için nasıl alarm kuracaklarını gösterin. Haftanın sonunda, not ettikleri saatleri toplayarak çevrim içi ve çevrim dışı faaliyetler için harcadıkları toplam süreyi otomatik olarak hesaplayabilir ve günlük ortalamalarını elde etmek için gün sayısına bölebilirler. Onlara zamanlarını akıllıca dengelediklerini düşünüp düşünmediklerini sorun. Çevrim içi ortamda geçirdikleri zaman konusunda bilinçli olmalarını sağlamak için bu etkinliği birkaç ayda bir tekrarlayın.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Dijital Faaliyetleri Yönetmek için Bir Aile Yönetmeliği

Çocukların, kuralların herkesin eşit hak ve özgürlüklerden yararlanması ve yeteneklerini ve ilgilerini tam olarak ifade etmelerini sağlamada önemli olduğunu anlamalarına yardımcı olmak için sporu bir örnek olarak kullanın.

Boş bir sayfaya iki sütun çizin. Sütunlardan ilkini “faaliyetler”e, ikincisini ise “dijital kurallar”a ayırın. Çocuklarınızla birlikte, dijital teknolojiden etkilenen günlük faaliyetlerinizi listeleyin. Örneğin teknoloji uykuyu nasıl etkiler ve hangi kurallar bunu yönetmeye yardımcı olur? Boş zaman ve harcama alışkanlıkları da dâhil olmak üzere ailenin günlük faaliyetleri üzerinde çalışın ve bu günlük faaliyetlerden her birini yönetmeye yardımcı olacak kuralları listeleyin. Beyin fırtınası bittikten sonra, çocuklarınızdan fikirlerini yedi kural hâlinde özetlemelerini ve bunları “Dijital iyi olma hâli aile yönetmeliği” adını verebilecekleri bir belgede sanatsal bir şekilde bir araya getirmelerini isteyin. Tüm aile bu yönetmeliği imzalamalı ve iyi olma hâlinin önemini sürekli hatırlatmak için yönetmelik evde görünür bir yere asılmalıdır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Olumlu Rol Modellerinden Öğrenmek

Olumlu rol modelleri ve öz saygı, çocukların dayanıklılıklarını geliştirmeleri için çok önemlidir. Dayanıklılık, hayatta karşılaşacakları zorbalık ve hayal kırıklıklarına karşı güçlü olmalarını sağlayacaktır.

Çocuklarınızdan zorlukların üstesinden gelmiş ünlü bir kişinin (bu kişi tarihi bir kişi ya da günümüzden bir kişi olabilir) adını söylemelerini ve neden bu karakteri seçtiklerini anlatmalarını isteyin. O kişi ile ilgili bilgileri araştırmak için onlarla birlikte çeşitli sitelerde çevrim içi bir arama yapın. Bu kişinin hangi özellikleri zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı oldu? Sonrasında, çocuklarınıza arkadaşları veya aile üyeleri arasında benzer niteliklere sahip birini tanıyıp tanımadıklarını veya bu tür nitelikleri nasıl geliştirebileceğimizi sorun. Bu gibi tartışmalar çocukların kendileri ve eylemleri hakkında daha objektif düşünmelerini sağlayacak ve onları gerçekten rahatsız eden şeyler hakkında açılmaya teşvik edecektir. Siz onların güvenlik ağı olduğunuzda, yani onlarla aranızda bir güven ilişkisi kurduğunuzda, kendilerini daha kolay toparlayabilecek, deneyim ve artan güven sayesinde daha güçlü ve dayanıklı hâle gelebileceklerdir.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 5

Herkes Doktor ya da Guru Değildir

İnternet güzellik, diyet, fiziksel aktivite ve daha pek çok konuda tavsiyelerle dolu. Peki, bu tavsiyeleri kim yazıyor ve bu bilgilere güvenilebilir mi? Bu tavsiyelerin yer aldığı yazılar sağlığımızı veya iyi olma hâlimizi artırmayı mı amaçlıyor, yoksa farklı bir amaç mı var?

Çocuklarınızla birlikte internetteki veya dergilerdeki bazı sağlıklı yaşam ve güzellik yazılarına göz gezdirin ve çocuklardan bu yazılardaki bilgiler üzerine düşüncelerini ve yazıları yorumlamalarını isteyin. Bu tür yazıları kimlerin yazdığını düşünüyorlar, bu yazılar ne satmaya çalışıyor ve bu yazıların içindeki bilgilere güvenilebilir mi? İnternette herkesin her konuda her şeyi yazabileceğini unutmamak her zaman önemlidir. Örneğin, sokakta yanımıza gelip bize güzelliğimizi ya da sağlığımızı destekleyeceği söylenen şeyler satmaya çalışan bir yabancıya güvenmeyiz değil mi?

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 6: E-varlık ve İletişim

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Dijital Kimlik Haritası

Dijital kimlik; kullanıcı adları, profiller, sosyal medya paylaşımları, çevrim içi davranışlar ve çevrim içi eylemlerimizin bıraktığı dijital ayak izi dâhil olmak üzere etkileşimlerimiz ve çevrim içi faaliyetlerimiz yoluyla oluşturduğumuzla ilgilidir.

Her aile üyesi kendi dijital kimliğini araştırır. Araştırma sürecinde aşağıdaki adımlar izlenir:

- Şimdiye kadar internette hangi kişisel bilgilerinizi (isim, cinsiyet, yaş, konum, adres, iş, okul adı, diğer kişisel bilgiler gibi) paylaştığınızı düşünün. Bunları bir yere not edin.
- Sosyal medyadaki varlığınızı düşünün. Sosyal medya platformlarında hangi gönderileri, yorumları ve etkileşimleri paylaştınız ya da beğendiniz? Bunları bir yere not edin.
- Tarama geçmişinizi, satın alma geçmişinizi ve dijital içerikle etkileşim gibi çevrim içi davranışlarınızı düşünün. Bir internet kullanıcısı olarak kendinizi nasıl tanımlıyorsunuz?
- Hesaplarınızı, kullanıcı adlarınızı ve şifrelerinizi düşünün. Kaç tane çevrim içi hesabınız var? Kaç şifreniz var?

Bu sorulara cevap vererek her aile üyesi kendi dijital kimlik haritasını oluşturur. Son olarak her bir aile üyesinin dijital kimliğinin neye benzediği tartışılır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 2

Dijital Ayak İzi Araştırması

Çevrim içi olarak yayımladığımız, gönderdiğimiz veya kaydettiğimiz her şey dijital bir ayak izi bırakır.

Birçoğumuzun gerçekleştirdiği ortak çevrim içi eylemler vardır; bunlar aşağıda sıralanmıştır:

(1) Kişisel bilgileri paylaşmak, **(2)** Fotoğraf göndermek, **(3)** Bir gönderiyi beğenmek, **(4)** Konum paylaşmak, **(5)** Arkadaşlık isteği göndermek ve kabul etmek, **(6)** Bir arkadaşın gönderisine yorum yapmak, **(7)** Yeni bir platforma kaydolmak, **(8)** Çerezleri kabul etmek, **(9)** Çevrim içi bir alışveriş sitesinden ürün satın almak, **(10)** Kişisel bir video paylaşmak.

Bu çevrim içi eylemleri küçük kâğıtlara yazın. Bunları karıştırın ve tüm aile üyelerine eşit olarak dağıtın. Her bir eylem için, dijital ayak iziniz üzerinde olumlu ya da olumsuz bir etkisi olup olmadığını tartışın. Bu tartışma sırasında aşağıdaki soruları kullanın:

- Bu çevrim içi eylem aracılığıyla hangi bilgiler paylaşılıyor?
- Bu bilgileri kimler görebilir? Bu eylemin potansiyel uzun vadeli etkileri nelerdir?

Tartışmanızın sonunda, dijital ayak izini azaltmak için dikkate alınması gereken ipuçlarını listeleyin.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Dijital İtibar Nedir?

Dijital itibarımızı yönetmek; çevrim içi ortamlara düşünceli ve empatik bir şekilde katılımı, sorumlu paylaşımı ve başkalarının çevrim içi eylemleri nasıl algıladığına dikkat etmeyi içerir. Çocuklar, çevrim içi ortamda yapacakları bir eylemi çevrim dışı (yüz yüze) ortamda da yapıp yapmayacaklarını kendilerine sormayı öğrenmelidir.

Aileyi iki takıma ayırın. Her takım iki karakter yaratacak ve bu karakterlerin kurgusal profilini oluşturacaktır. Karakterlerden biri olumlu bir dijital üne sahipken diğeri olumsuz bir üne sahip olacaktır. Takımların karakterlerini oluşturmak için on beş dakikalara vardır ve karakterlerini oluştururken “dijital itibar” kavramının anlamını araştırmaları gerekebilir. Ekipler oluşturdukları karakterleri birbiriyle paylaşır. Oluşturdukları karakterlerin neden olumlu ve olumsuz dijital itibara sahip olduklarını tartışır. Etkinliğin sonunda olumlu bir dijital itibar oluşturmak ve sürdürmek için gerekli davranış ve tutumlar tartışılır. Son olarak ailedeki her bir üyenin olumlu dijital itibarını destekleyecek davranışların bir listesi yapılır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Çevrim İçi ve Çevrim Dışı İletişim Arasındaki Farklar

Çevrim içi iletişim, çevrim dışı iletişimden farklıdır.

Bu etkinlik, dijital iletişimin nüanslarını keşfetmek üzere üç adımdan oluşmaktadır.

1. Çocuklardan bir duvarın iki yanında durmalarını isteyin, birbirlerini görmemeleri gerekir. Birinden diğerine zihninde tasarladığı belirli bir şekli nasıl çizeceğini veya belirli bir origamiyi nasıl katlayacağını açıklamasını isteyin. Bitirdiklerinde, ortaya çıkan ürünleri orijinal şekil ya da origami ile karşılaştırın.
2. Emojiler bazen söylemek istediğimiz şeyin altını çizmek için kullanılır. Her aile üyesi sadece emojileri kullanarak bir cümle yazar ve diğerleri bu cümleleri tahmin etmeye çalışır. Emojiler hepimiz için aynı anlamlara mı geliyor?
3. Emojiler sohbet ederken duygularımızı açıklamak için yaygın olarak kullanılır. Her aile üyesi emoji kullanmadan düz bir cümle yazar ve daha sonra aynı cümleyi emoji kullanarak yazar. Aradaki fark nedir?

Çevrim içi iletişim kurarken dikkate alınması gereken unsurları tartışın.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 5

Netiket'i Keşfetmek

Netiket; saygılı, nazik ve etkili çevrim içi iletişim için bir dizi kılavuz ve davranış kurallarını ifade eder.

Netiket kurallarını keşfetmek için çocuklarınızla birlikte çevrim içi araştırma yapın. Araştırmanızın sonuçlarını yazın. Aşağıdaki soruları kullanarak her bir kuralı tartışın:

- Bu kurala uymak neden önemlidir?
- Bu kural çevrim dışı ortamlarda da önemli midir?

Tartışma sonuçlarınızdan yola çıkarak hem çevrim içi hem de çevrim dışı ortamlarda saygılı, nazik ve etkili iletişim için uyulması gereken davranış kurallarını listeleyin. Dilerseniz bu kurallardan bir aile sözleşmesi hazırlayabilir, ailede herkesin bu kurallara uyup uymadığını düzenli toplantılar ya da sohbetlerle kontrol edebilirsiniz. Belki bu sohbetler ya da toplantılar sırasında sözleşmenize yeni kurallar da ekleyebilirsiniz.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 7: **Aktif Katılım**

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Aile Toplantıları

Çocuklar, ailelerinden başlayarak içinde yaşadıkları demokratik toplumlara nasıl aktif ve olumlu bir şekilde katılacaklarını öğrenmelidir.

Gün boyunca çevrim içi ve çevrim dışı faaliyetlerde bulunur, insanlarla etkileşime girer, kararlar alır ve kararlara katılırız. Düzenli aile toplantıları, tüm aile üyelerinin aile içindeki kararları, sorunları ve etkileşimleri tartışmaları için bir öğrenme deneyimi sağlar. Bu deneyim, çocuklarınızın aktif ve demokratik vatandaşlar olarak öğrenmelerini destekler.

Haftalık, iki haftalık veya aylık aile toplantıları aracılığıyla ailenizdeki sorunları, kararları, aile üyeleri arasındaki iletişimi ve etkileşimleri tartışın. Bu toplantılar, herkesin fikirlerini ve eleştirilerini açıkça paylaştığı demokratik bir tutuma dayanmalıdır. Bu toplantılar aynı zamanda tüm aile üyelerini etkileyen ortak kararlar almak için de harikadır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 2

Münazara Gecesi

Aile tartışmaları çocuklar için sayısız fayda sağlar. Aktif katılımı ve açık fikirliliği teşvik eder, iletişim becerilerini geliştirir, eleştirel düşünme ve çatışma çözme becerilerini geliştirir, farklı bakış açılarına saygıyı öğretir, öz saygı oluşturmayı destekler ve aile bağlarını güçlendirir.

Aileyi iki takıma ayırın. Dijital vatandaşlıkla ilgili bir tartışma konusu seçin:

- Sosyal medya bizi ilgilendiren toplumsal konularda sesi-mizi duyurmak için etkili bir araç mıdır?
- Çevrim içi imza kampanyaları sosyal değişimi teşvik etme-de gerçek bir fark yaratır mı?
- Çevrim içi kurslar aracılığıyla yeni bir beceri öğrenebilir miyiz, yoksa yüz yüze kurslara mı ihtiyacımız var?

Çocuklarınızın yaşına veya ilgi alanlarına göre ailece yeni tartışma konuları oluşturabilirsiniz. Her takım seçilen konunun lehinde ve aleyhinde argümanlar hazırlar. Hazırlıktan sonra, her takım argümanlarını sunar ve aile bir bütün olarak farklı bakış açılarını ve konu hakkında neler öğrenildiğini tartışır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Topluma Katılımı Öğrenme-1

Demokratik toplumların inşası için topluma katılım şarttır.

Çocukların okullarında veya mahallelerinde karşılaştıkları zorluklar hakkında bir tartışma başlatın. Okullarında veya mahallelerinde topluluk üyeleri olarak karşılaştıkları sorunlar/zorluklar ya da ihtiyaçlar neler? Örneğin bu; spor alanları, parklar, halk kütüphaneleri vb. gibi sosyal ve kültürel tesislerin eksikliği olabilir.

Tartışmadan sonra, çocuklardan çözüm önermek istedikleri bir sorun ya da ihtiyaç seçmelerini isteyin ve birlikte beyin fırtınası yapın. Bir fark yaratmak için ne yapabilirler? Kısa bir kolektif beyin fırtınasından sonra, çocuklardan başkalarının da desteğini alarak bir fark yaratmak için bu soruna ve çözüme yönelik bir kampanya fikri bulmalarını isteyin. Onlara ihtiyaç duydukları zamanı verin.

Başka bir gün, çocukların fikirlerini dinleyin ve bunları ailece tartışın. Çocuklarınızı topluluklarında bir fark yaratmaya teşvik edebilirsiniz.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Topluma Katılımı Öğrenme-2

İster çevrim dışı ister çevrim içi faaliyetler için olsun topluluğa katılım, tatmin edici bir yaşam sürmek için gereklidir.

Aile üyelerinin çevrim içi ortamda karşılaştığı zorluklar hakkında bir tartışma başlatın. Aile üyeleri çevrim içi ortamlarda ne gibi zorluklarla karşılaşılıyor? Örneğin, olumsuz ve kaba yorumlar veya linç kültürü gibi.

Tartışmanın ardından aile olarak çözüm önermek istediğiniz bir zorluk seçin ve birlikte çözüm önerileri üzerinde beyin fırtınası yapın. Bir fark yaratmak için ne yapabilirsiniz? Kısa bir kolektif beyin fırtınasından sonra, çevrim dışı ve çevrim içi ortamlarınızdaki diğer insanların desteğiyle fark yaratmak için geliştirebileceğiniz bir kampanya fikri bulun. Bu fikirleri, bir aile olarak çevrim içi topluluklarınızda fark yaratmak için kullanabilirsiniz.

Not: *Bu etkinlik öncesinde “Topluma katılımı öğrenme 1” etkinliğini yapın.*

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 5

Kendimizi Geliştirmek İçin İnterneti Kullanmak

Tüm internet kullanıcıları eğitim videoları izleyerek çevrim içi kurslar olarak veya grup eğitimlerine katılarak kendini geliştirebilir.

- Tüm aile üyelerinin hobilerini, ne öğrenmek istediklerini veya hangi becerilere sahip olmak istediklerini tartışın.
- İkinci olarak, tüm aile üyelerinin öğrenmek için bir hobi seçmesini sağlayın. Bu; tarihsel bir dönemi öğrenmek, farklı kültürler hakkında bilgi edinmek, yeni bir hobi edinmek veya yeni bir beceri öğrenmek olabilir.
- Üçüncü adımda, her bir aile üyesinin kendini geliştirmek için nasıl çevrim içi bir kurs bulabileceği konusunda internette bilgi arayın. Çocuklarınızın ilgi alanları sizinkilerle örtüşüyorsa birlikte öğrenmenin ve birlikte ortak bir deneyim yaşamamanın tadını çıkarabilirsiniz!

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 8: Haklar ve Sorumluluklar

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Dijital Dünyada Haklar

Tüm internet kullanıcılarının dijital hakları vardır.

Aile üyelerinin hem fiziksel hem de çevrim içi ortamlardaki hakları hakkında neler bildiklerini tartışın. Belirtilen hakları not edin. Daha sonra aileyi iki gruba ayırın. Gruplar dijital hakları ile ilgili araştırma yapmalıdırlar. Araştırma yaptıktan sonra, gruplar buldukları dijital hakları listelemek için önce kendi aralarında bir grup tartışması yaparlar. Daha sonra aile (iki grup bir araya gelir) grupların bulunduğu her bir hakkı tartışmak için bir araya gelir ve "Dijital Dünyada Haklar"a ilişkin bir hak listesi oluşturur.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

ETKİNLİK 2

Hakların Korunması

Tüm internet kullanıcılarının hakları ihlâl edildiğinde ne yapmaları gerektiğini bilmeleri gerekir.

Aşağıdaki senaryolar dijital hakların ihlâl edildiği durumları tanımlamaktadır:

- Dijital güvenlik hakkı: Sosyal medya hesabınız ele geçirildi ve kişisel bilgileriniz arkadaşlarınıza uygunsuz mesajlar göndermek için kullanıldı.
- Dijital içeriğin mülkiyet hakkı: Oluşturduğunuz dijital içeriğin (video, fotoğraf, gönderi vb.) izniniz veya onayınız olmadan başka bir kullanıcı tarafından kopyalandığını ve kullanıldığını fark ettiniz.
- Güvenlik hakkı: Arkadaşınız ya da tanımadığınız biri gönderdiği mesajlarla ya da paylaşımlarınıza yaptığı yorumlarla size siber zorbalık yapıyor.
- Gizlilik hakkı: Arkadaşınız izniniz olmadan sizinle ilgili kişisel bilgileri sosyal medya hesabında paylaştı.
- Ayrımcılığa uğramama hakkı: Cinsiyetiniz, kültürünüz, inançlarınız veya ekonomik durumunuz nedeniyle çevrim içi bir topluluktan dışlanıyorsunuz.

Senaryolar aracılığıyla çocuklarınızla dijital hakları ihlâl edildiğinde doğru eylemin ne olacağını tartışın. Doğru eylemin ne olduğunu araştırmak için internetten faydalanabilirsiniz.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Hakları Sorumluluklarla Eşleştirin

Hem fiziksel hem de çevrim içi dünyada haklar her zaman sorumlulukları da beraberinde getirir.

Aşağıdaki dijital hak ve sorumlulukların her birini bir kâğıda yazın:

Haklar	Sorumluluklar
<ul style="list-style-type: none">İfade özgürlüğü hakkıDijital güvenlik hakkıKişisel verilerinizin çevrim içi olarak silinmesini talep etme hakkıDijital iyi olma hâli hakkıBilgiye erişim hakkıDijital içeriğin mülkiyet hakkıMahremiyet hakkıKatılım özgürlüğüAyrımcılığa uğramama hakkı	<ul style="list-style-type: none">Saygılı bir dil kullanmakGüçlü parolalar kullanmakBaşkalarının kişisel veri silme taleplerine saygı duymakEkran başında geçirilen zamanı yönetmekGüvenilir bilgi paylaşımıTelif haklarına saygı göstermekÇevrim içi şüpheli faaliyetleri bildirmekKişisel bilgilerin korunmasıÇevrim içi topluluklara olumlu ve yapıcı bir şekilde katılmakBaşkalarına kapsayıcı şekilde davranmak

Kartları karıştırın ve kartların yüzleri altta kalacak şekilde yere ya da masaya yerleştirin. Her oyuncu iki kartı çevirir ve hak ve sorumlulukları eşleştirmeye çalışır; kartlar eşleşirse, oyuncu neden eşleştiklerini açıklar. Tüm aile kartlar üzerinden karşılıklarına çıkan haklar ve sorumluluklar arasındaki ilişkiyi tartışır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Aile Değerlendirmesi 1: Haklar

Her internet kullanıcısı dijital haklarının farkında olmalıdır.

Adım 1: Aile olarak dijital hakların bir listesi yapılır.

Adım 2: Her aile üyesi dijital haklar konusundaki farkındalığını değerlendirir ve farkındalık düzeyini tanımlamak için kendisine 1'den 10'a kadar bir puan verir.

Adım 3: Herkes sırayla birbirinin puanını tahmin eder ve o puanın verilmesinin nedenlerini belirtir.

Adım 4: Herkes sırayla puanlarını paylaşır ve neden kendisine bu puanı verdiğini açıklar.

Adım 5: Aile üyeleri birlikte dijital haklara ilişkin bir aile haritası oluşturur. Bu aile haritası her bireyin dijital haklara ilişkin farkındalıklarını içermelidir. Ailece hep birlikte şu sorulara cevap aranır: Ailenin güçlü yönleri nelerdir? Geliştirilmesi gereken konular nelerdir?

Adım 6: Aile üyelerinin dijital haklar konusundaki farkındalığını artırmak için bir eylem planı oluşturulur.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİğİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EğİTİM
BAKANLIğI

ETKİNLİK 5

Aile Değerlendirmesi 2: Sorumluluklar

Dijital bir vatandaş olarak her internet kullanıcısının dijital dünyada demokrasiyi teşvik etme sorumluluğu vardır.

Her hak beraberinde bir sorumluluk getirir. Aile olarak dijital sorumluluklarınızı gözden geçirin. Dijital vatandaşlar olarak sorumluluklarınızı keşfetmek için internette arama yapabilirsiniz. Aileyi üç gruba ayırın. İlk grup dijital sorumluluklardan oluşan bir şarkı yazar. İkinci grup her bir dijital sorumluluk için semboller bulur ve çizer. Üçüncü grup her internet kullanıcısının dijital sorumluluklarını içeren bir taahhütname yazar. Tüm gruplar hazırlıklarını tamamladığında, gruplar ürünlerini paylaşmak için toplanır. Dijital sorumlulukları hatırlamak için taahhütnameyi imzalayıp bir duvara asabilirsiniz. Ayrıca dijital sorumluluklar konusunda farkındalık yaratmak için hazırladığınız ürünleri çevrim içi ve çevrim dışı topluluklarınızla paylaşabilirsiniz.

Not: *Bu etkinlik öncesinde "Aile Değerlendirmesi 1: Haklar" etkinliğini yapın.*

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 9: **Gizlilik ve Güvenlik**

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

Çocuklarınızla Veri Oyunu Oynamak

Çevrim içi ortamda çocuklar için en büyük risklerden biri kişisel verilerin yayımlanmasıdır. Verilerimizin nereye gidebileceğinden ve kimlerin bunları istismar etmek isteyebileceğinden asla emin olamayız.

Kişisel veriler; ev adresi, cep telefonu numarası, coğrafi konum ve şifreler kendimiz ve ailemiz hakkında sokakta haykırmayacağımız ayrıntılar veya yabancılara göstermeyeceğimiz fotoğraflar gibi özel bilgileri ifade eder. Kişisel veriler; aynı zamanda dini inancımız, sağlığımız veya finansal bilgilerimiz gibi hassas verileri de içerir. Kişisel verileri olası sonuçlarını düşünmeden yayımlamak zorbalığa, kimlik hırsızlığına, gaspa, hesaplarımızın ele geçirilmesine ve çok daha fazlasına yol açabilir. Veri oyununu, ilk oyuncuya dilediğiniz kadar soruyu olabildiğince hızlı bir şekilde sorarak oynarsınız. Eğer oyuncu herhangi bir kişisel veri ile yanıt verirse, oyun dışı kalır ve daha sonra başka bir oyuncuyu sorgulamak için görüşmeci rolünü üstlenir. Grubun geri kalanı hakem olarak herhangi bir kişisel veri verilip verilmediğine karar vermelidir.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK ②

İşler Ters Gittiğinde...

Çocuklarımıza karşıdan karşıya güvenli bir şekilde geçmeyi ve sokakta kendilerine kaba bir şekilde yaklaşılması veya soyguna uğramaları hâlinde ne yapmaları gerektiğini öğretiyoruz. Çevrim içi güvenlik de aynı derecede önemlidir.

İnternette sık sık özçekim (selfie) ve fotoğraf paylaşan gençler, mahrem fotoğraflarını da paylaşma tuzağına düşebilir ve bunun yıkıcı sonuçları olabilir. Çocuklarınızla sürekli güven ilişkisi kurun ki herhangi bir olumsuz durumda size gelebilsinler. Bir şeyler ters gitmeden önce ya da çocuklarınız riskli bir davranışta bulunmadan önce, sağlanan hizmetleri ve paylaşılan bir içeriğin nasıl silinebileceğini görmek için internet yardım merkezini (<https://www.internetyardim.org.tr/>) birlikte araştırın. Çocuklarınıza içerikleri ve kişileri nasıl engelleyeceklerini, olumsuz olayları platform sağlayıcılarına nasıl bildireceklerini ve yaş sınırlarının neden önemli olduğunu hatırlatın. Kendi yaşam deneyiminiz, çocuklarınızın yararlanabileceği en değerli rehberlik kaynağıdır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Hüküm ve Koşullar

İnternet kullanıcıları kullandıkları her internet hizmetinin hüküm ve koşullarını kabul ediyorlar, ancak neye imza attıklarını biliyorlar mı?

Çocuklarınızla birlikte en sevdiğiniz sosyal medya veya oyun platformunun hüküm ve koşullarına bir göz atın. O platformda paylaştıkları her şeyi, platform sağlayıcısının uygun gördüğü şekilde kullanılmak üzere verdiklerinin farkındalar mı? Tıklamalarının ve paylaşımlarının profillerini şekillendirmek üzere kullanıldığının ve bunun sonucunda profillerinin, gördükleri reklamları ve bir arama motoru kullandıklarında karşısına çıkan sonuçların sıralamasını belirleyeceğinin farkındalar mı? Çocuklarınızla, internette gördüklerimizin ve yaptıklarımızın kontrolünü geri almak için çevrim içi davranışlarımızı nasıl değiştirebileceğimizi tartışın. Tüm siteler verdiğimiz bilgilerden aynı şekilde mi yararlanıyor ve kullanıcılar bu noktada hangi haklara sahipler? Bu soruları tartışarak çevrim içi dünyanın eko-çevresini anlamalarına yardımcı olarak seçim yapmaları, haklarını korumaları ve haksızlıklara tepki vermeleri için çocuklarınızı güçlendirmiş olursunuz.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Güçlü Şifreler Oluşturmak

İnternetteki şifreler evimizin anahtarları gibidir, eğer birisinin elindeyse (bu en yakın arkadaşımız bile olsa) istediği zaman özel alanımıza girebilir.

Şifre oluşturmak ve hatırlamak her yaştan çocuk için eğlenceli bir aktivitedir. İşte güçlü bir şifre oluşturmak için çocuklarınızla oynayabileceğiniz bir oyun. Çocuklarınız şifrelerle pratik yapmaya başladığında muhtemelen daha birçok eğlenceli fikir bulacaklardır. En az on kelimelik (on iki kelime daha da iyi olur) hatırlaması kolay bir cümle kurmalarını sağlayın; ardından her kelimenin ilk harfini kullanın: “Salamlı, zeytinli ve üç peynirli pizza yemeyi severim” cümlesinin ilk harfleri “szvüppys” olur. Bazı harfleri büyük harflerle değiştirmek, semboller kullanmak (&, @, !) ve bir kelimeyi bir sayı ile değiştirmek (üç, “3” olur) şifreyi daha güçlü hâle getirir: örneğin, “szv3Pp&yS”. Ayrıca çocuklarınızla, en iyi arkadaşlarla bile şifreleri paylaşmamanın önemi ve neden farklı hesaplar için farklı şifreler kullanmamız gerektiği hakkında konuşun.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Avrupa Birliği ile birlikte ortak
finanse edilmektedir.

AVRUPA BIRLIğI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte
ortak finanse edilmekte ve
uygulanmaktadır.

TÜRKİYE'DE DİJİTAL VATANDAŞLIK EğİTİMİ PROJESİ

ETKİNLİK KARTLARI

ALAN 10: Tüketici Farkındalığı

**T.C. MİLLÎ EğİTİM
BAKANLIğI**

*Bu etkinlik kartları, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin mali desteğiyle hazırlanmıştır.
Bu içeriğin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde,
Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve Millî Eğitim Bakanlığının resmi görüşünü yansıtmamaktadır.*

ETKİNLİK 1

İhtiyaçlar, İstekler ve Haklar

Çocuklar, ailenin satın alma alışkanlıklarında sahip olabilecekleri etkiyi bilen ve bu etkiyi dikkate alan reklamcılar için başlıca hedeftir.

İçme suyu, dijital cihaz, oyuncak, yiyecek ve şeker gibi ürünlerin bir listesini yapın ve çocuklarınıza her bir ürünü bir hak, bir ihtiyaç ya da sadece istedikleri bir şey olarak nasıl sınıflandıracaklarını sorun. Bunu yaparken tüm çocukların sağlıklı gıda, temiz içme suyu, eğitim ve zarar görmekten korunma gibi hangi haklara sahip olması gerektiğini anlamak için Çocuk Hakları Sözleşmesine bakabileceklerini belirtin. İhtiyaçlar, daha az önemli olmakla birlikte haklara benzer. Öğrenmemize ve iletişim kurmamıza yardımcı olan dijital cihazları ve hayatımızı kolaylaştıracak araçları içerir. İstekler ise şeker veya dondurma gibi sahip olmak istediğimiz, ancak refahımız için gerekli olmadığından bir hak veya ihtiyaç olarak tanımlayamayacağımız şeyleri içerir. Çocukların haklarını öğrenmeleri ve bazı yaşlılarının **beslenme, barınma, eğitim, sağlık gibi en temel haklarından bile** yararlanamama ihtimalinin bilincinde olmaları önemlidir. Bu şekilde hak, ihtiyaç ve istekleri arasında daha somut bir ayrım yapmayı öğrenirler.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 2

Dijital Teknoloji ve Karbon Ayak İzleri

Dijital cihazlar öğrenmek ve oynamak için eğlencelidir, ancak çevrenin sürdürülebilirliği üzerindeki gerçek etkileri nelerdir?

Karbon ayak izimiz, eylemlerimizle ürettiğimiz sera gazlarının (karbondioksit ve metan dâhil) toplam miktarıdır. Bunlara sera denmesinin nedeni, gezegenimizi saran ve onu olması gerekenden daha sıcak tutan bir battaniye gibi olmalarıdır. Çocuklarınızdan arama motorlarını kullanarak dijital cihazların karbon ayak izine neden olduğu en az üç yolu bulmalarını ve bu etkiyi azaltmak için pratik çözümler önermelerini isteyin. Örneğin, dijital cihazların üretimindeki enerji ve diğer maliyetleri, gereksiz iletişimle ürettiğimiz ve sunucularda bir yerlerde depolanması gereken büyük miktarda veriyi ya da dijital cihazları geri dönüştürmenin zorluğunu hatırlatarak onlara yardımcı olabilirsiniz. Bu etkinliğin sonunda çocuklar, aile ve arkadaşları ile paylaşmak üzere karbon ayak izimizi azaltabileceğimiz yolları gösteren posterler hazırlayabilirler.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 3

Paranın Değeri

Sanal ödemelerin ve çevrim içi alışverişin alışkanlık hâline geldiği dijital çağımızda, öğretmenler ve araştırmacılar küçük çocukların artık paranın gerçek değerini anlamadıkları konusunda uyarıyor.

Günlük kullandıkları bazı temel şeylerin maliyetini anlayıp anlamadıklarını görmek için çocuklarınızla değer oyunu oynayın. Sonuç sizi şaşırtabilir! Çocuklarınızın bildiği bir referans birimi kullanın (bir otobüs veya tren bileti, bir çikolata, bir dondurma) ve örneğin oynamaktan hoşlandıkları bir bilgisayar oyununun veya bir cep telefonu veya tabletin maliyetini bu birim üzerinden tahmin etmelerini isteyin. Küçük çocuklar için küçük birimler kullanabilirsiniz. Ancak daha büyük çocuklarda bir işçinin ya da sizin günlük ortalama maaşınızı referans birimi olarak kullanabilir ve bu referans birimi üzerinden aylık internet bağlantısının, bir çift spor ayakkabının veya bir haftalık tatilin maliyetine bakmalarını sağlayabilirsiniz. Dijital bir vatandaş olmak aynı zamanda toplumun nasıl işlediğini anlamak ve ailenin (finansal) refahında yaşlarına göre bir sorumluluk payına sahip olmak anlamına gelir.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 4

Sizi Hedef Alan Reklamlara Kanıyor musunuz?

Çocuklar doğal olarak özellikle kendilerini hedef alan reklamlardan etkilenirler ve bunun farkında olmaları sağlanmalıdır.

Çocuklarınızla birlikte internete girin ve oyuncaklar, çocukları hedef alan bilgisayar oyunları, kurabiyeler vb. ya da çocuklarınız daha büyükse son moda spor ayakkabılar, sırt çantaları ve benzerleri için bazı reklamlara göz atın. Reklamın kimi hedeflediğini, ürünü neden ve nasıl bu kadar çekici gösterdiğini bilip bilmediklerini kontrol edin. Bir ürün seçmelerini ve bir poster ya da kısa bir oyunla kendi reklamlarını oluşturmalarını isteyin. Bu etkinlik, ayrımcılık ve dışlama üzerine konuşmak ve belirli modellerin ve bağlamların belirli hedef kitlelere hitap etmek için nasıl seçildiği hakkında konuşmak için de bir başlangıç olabilir. Reklamın, medyanın insanlar arasındaki farklılıkları vurgulama yollarından biri olduğunu açıklayın. Bu açıklama, reklamların en son trendleri veya ürünleri satın alabilenlerin kendilerini diğerlerinden daha özel hissetmelerini sağladığını ve belki de diğerlerine karşı daha az empati duymalarına neden olduğunu anlamalarına yardımcı olacaktır.

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ETKİNLİK 5

Çevrim İçi Alışveriş Sitelerini Güvenli Kullanma Yolları

İnternet üzerinden alışveriş yapmak giderek büyüyen bir eğilime sahip. Bugün çok küçük çocuklar bile ticari web sitelerinde istedikleri ürünleri seçiyorlar.

Çocuklarınızla birlikte bazı ticari web sitelerine bakın ve tüm ailenin kullanabileceği minimum gereksinimleri içeren bir ihtiyaç listesi oluşturmak için onlarla birlikte çalışın. Başlangıç olarak bir çevrim içi alışveriş sitesi örneğini ele alın ve belirli bir ürün satın aldığınızı varsayın. Şu sorular etrafında sitenin güvenilirliğini ve haklarınızı koruyup korumadığını birlikte sorgulayın: Ürünü satan şirketin adı, adresi ve iletişim bilgileri açıkça belirtilmiş mi? Ürün standartlara uygun değilse kime başvuracağınızı biliyor musunuz? Ürün özellikleri, hizmet şartları ve garanti açıkça gösteriliyor mu? Kişisel bilgilerinizin nasıl ele alınacağını gösteren bir gizlilik politikası var mı (örneğin bilgilerinizin bir kişi listesine konulup diğer tedarikçilere satılmayacağına ilişkin bir açıklama var mı)? Ödeme söz konusu olduğunda, güvenli bir işlem yapacağınızı göstermek için ödeme sitesinde bir kilit simgesi ve https:// var mı?

Avrupa Birliği ile birlikte ortak finanse edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Avrupa Konseyi ile birlikte ortak finanse edilmekte ve uygulanmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI